

DET TALTE ORD GÆLDER

[Indledning]

Tak for det formand og tak til fru Katrine Daugaard for at invitere til samråd. Det er mit første af slagsen, og det er en helt særlig fornemmelse i og med, at jeg har siddet på de pladser, hvor fru Katrine Daugaard og andre sidder i dag.

[Svar på spørgsmålets første del: Ministerens holdning til at stille krav om et vidst niveau af repræsentation og ligestilling]

Katrine Daugaard spørger ind til min holdning om at stille krav om en anderledes repræsentation blandt udøvende kunstnere.

Jeg mener helt grundlæggende at vores samfund bliver fattigere både økonomisk og åndeligt af, at vi ikke udnytter de talenter, vi har.

Det er også understøttet af flere nationale og internationale studier, som peger på, at en højere grad af ligestilling og diversitet har en positiv indvirkning på virksomheder og organisationers økonomi samt præstationer.

Status på ligestilling i Danmark er, at vi ifølge World Economic Forum er faldet fra en 8. til en 32. plads globalt set i løbet af de seneste 17 år. Det er der mange årsager til, men det ser jeg på med en vis alvor.

Det ved jeg, at man faktisk også gør i Liberal Alliance. Jeg har noteret mig, at flere af Liberal Alliances ordførere også har stærke holdninger til diversitet og ligestilling, og kan på nogle områder genkende argumenterne, mens der på andre områder sikkert er en politisk forskel.

Dem tænker jeg, at vi får lejlighed til at debattere på samrådet i dag.

Når jeg ser på kulturområdet er der mange eksempler på, at vi kunne gøre det bedre. Der er også mange eksempler på, at det går rigtig godt.

Det danske kulturliv organiserer jo 120.000 mennesker, der hver dag går på arbejde. Det er billedkunstnere, det er udøvende kunstnere, det er folk der arbejder med at organisere kulturen, det er musikere, det er

forfattere, det er folk, der arbejder på vores biblioteker, som er med til at uddanne.

Vi har et rigt kulturliv, der er meget diversitet. På nogle områder, kunne det også være bedre.

Fx på filmområdet, hvor antallet af nydanskere i danske spillefilm halter efter, sammenlignet med antallet af nydanskere i andre erhverv. I alle erhverv ligger man på 13,5 pct., mens man i filmbranchen kun ligger på 10,8 pct. Er det et stort problem? Ikke nødvendigvis. Det handler om, hvorvidt der er talent til stede, og om det talent bliver bragt i spil på en ordentlig måde.

Når jeg bliver kontaktet af en række skuespillere, der internationalt får relativt store roller, nogle af dem med et asiatisk, afrikansk, mellemøstligt eller dansk udseende, der fortæller mig, at man herhjemme primært får tilbudt roller som kriminelle, prostituerede, inkompetente eller statister, eller man bliver mødt af en bemærkning hos forskellige producenter om, at din kropsform eller din hudfarve ikke går i Jylland, så bliver jeg bekymret. Det giver anledning til, at man dykker længere ned i baggrundsmaterialet.

Når vi taler musik, så ved vi, at mange piger starter med at spille musik på vores musikskoler, markant færre drenge. Når de bliver ældre, så er rigtig mange af pigerne faldet fra, og antallet af professionelle musikere er nogenlunde ækvivalent. Vi ved, at der er flere mænd end kvinder, der tjener gode penge i musikbranchen. Det kan jo skyldes, at mænd generelt er bedre til at spille musik end kvinder. Jeg er bare ikke helt sikker på, at det hænger sådan sammen. Jeg tror, vi mangler viden på det område.

Man ved f.eks. at udbetalingerne fra KODA falder ud på den måde, at når der udbetales 100 kr., så går 90 kr. til mænd og 10 kr. til kvinder.

Men andelen af mænd og kvinder, der spiller musik, er ikke fordelt på den måde. Det synes jeg også er bekymrende. Det vil jeg gerne have mere viden om.

Musikbranchen har startet et partnerskab for diversitet og repræsentation. Ikke nødvendigvis med ønsket om, at spillestederne booker musikere af forskelligt køn og etnicitet 1:1, men med ønsket om at undersøge og fremme muligheden og potentialet for, at talenterne bliver bragt i spil.

Et andet område, der bekymrer mig utroligt meget, er nogle af de uigennemsigtige algoritmer, der findes bl.a. på Spotify, hvor de playlist- præferencer og forslag man får, favoriserer mandlige musikere frem for kvindelige musikere. Det er uigennemskueligt hvorfor, der savner vi også viden.

På de områder jeg nævner, er der både skyggetal, men også en række udokumenterede forhold, som jeg tænker, at vi politisk set har en interesse i at afdække.

[Svar på spørgsmålets anden del: Ministerens holdning til, hvorvidt krav og tiltag de facto fører til kvoter]

Når spørgeren spørger til, om jeg går ind for kvoter, så er svaret nej.

Jeg mener omvendt, at det er mit politiske ansvar at sørge for, at der er lige gode muligheder for talenter, uanset om det er mænd eller kvinder, om man har en kaukasisk hudfarve eller en anden hudfarve, om man er født i Danmark, eller om man er kommet hertil. Man skal have lige gode muligheder for at udøve sit talent, uanset hvem man er, eller hvor man kommer fra.

Hvis vi støder på barrierer for, at talentet kan udfoldes til glæde for den enkelte kunstner og publikum, så synes jeg, vi skal tage det alvorligt og identificere, om der er noget, vi kan gøre ved det.

Det er besværligt, at man skal tælle, og det er besværligt, at man skal undersøge, men de besværlige øvelser kan være med til at udstille, at der kan genereres en forandring og en forskel.

På BBC arbejder man ikke med kvoter. Men for at tage et udenlandsk eksempel har de en målsætning om: Hvis der er 10 økonomer, som man kan stille et kompliceret spørgsmål, nogle af dem mænd og nogle af dem kvinder, og de ellers er lige dygtige, så forsøger man at variere, så man får en ordentlig repræsentation blandt de kilder, man interviewer i medierne.

På samme måde gennemførte Dansk Journalistforbund for nyligt en større undersøgelse blandt valg af eksperter. Helt vilkårligt nåede man frem til, at ud af de 50 mest citerede eksperter, der er 47 af dem mænd. Dette på trods af, at man i høj grad kunne identificere og spørge kvindelige eksperter, som ikke bliver inddraget i debatten.

Skyldes det så, at disse kvinder er mindre dygtige end de mænd, der er blevet spurgt? Konklusionen er nej. Men der er nogle, hvis ikke nedarvede, så vaner, når man finder kilder til medierne, der favoriserer nogle frem for andre.

Det forhold, at der sættes fokus på, hvordan det er, kan også være med til at skabe en forandring, uden man hverken lovgiver eller prioriterer midler anderledes.

Jeg har den holdning som minister, at man kan gøre mange kloge ting, men det kræver, at man ved, hvad de kloge ting er, før man udfører dem. Derfor har jeg planlagt at invitere kulturlivet og ordførerne til yderligere dialog og spørge kulturlivet bredt, musikere, instruktørerne, kunstnere, filmskabere, alle der er interesseret i forhold til, om de har gode forslag til, hvordan vi kan fremme talenter vej ind i det aktive kunstliv, og om de oplever nogle barrierer.

Dialogen er ikke færdig, og derfor glæder jeg mig til at blive klogere.

Men jeg er også citeret for at sige, at går man rundt i København er der større sandsynlighed for at møde et fabeldyr i bronze end en kvinde, når man ser på de skulpturer, der står rundt omkring på vores pladser.

Vores historie er lang, den er rig, og fylder en del i Skandinavien og Nordeuropa og har på et tidspunkt også influeret den kendte verden. Så det er ikke overraskende, at der fra tidlig tid er flere mænd end kvinder, men det kunne være, at man i fremtiden også kunne gøre noget for at sikre, at de kvinder, der fortjener en plads i historien, også bliver anerkendt. Det er et arbejde, som jeg gerne stiller mig i spidsen for.

Netop derfor har jeg også introduceret en ny ligestillingspris i kulturlivet, Bodil Koch-Prisen.

Bodil Koch, som i øvrigt var gift med Hal Koch, der udtalte, at demokrati er en livsform, det er at inkludere, at tale, at lytte, det at være i den demokratiske samtale, det er vigtigt. Hun var den første kvindelige kulturminister. Hun blev efter 2. verdenskrig en af de mest markante stemmer, som rejste rundt og organiserede den danske ungdom, både mænd og kvinder, i borger- og demokratibevægelser. Hun endte med at blive aktiv i socialdemokratiet og brugte en del af sin tid på at tale kvindernes sag. Ikke fordi man ønskede en forret, men simpelthen fordi man ønskede muligheden for at udøve sit talent andre steder end derhjemme bag kødgryderne.

Vi er heldigvis nået langt videre siden da. Derfor synes jeg også, at debatten er fin at tage. Jeg har ikke alle svarene, men jeg har et ønske om, at vi sørger for, at hjælpe og gøre opmærksom på de områder, hvor vi kan gøre det bedre, sørge for at tilvejebringe den viden der kan dokumentere, hvor der kan være barrierer, vi kan nedbryde og i øvrigt være i dialog med kulturlivet om, hvordan vi kan gøre det bedre.

Med de ord vil jeg sige tak for ordet. Jeg glæder mig til samrådsspørgsmålene.